

**Ministerstvo financí
České republiky**

Vyhodnocení veřejné konzultace k transpozici směrnice o správcích úvěru a obchodnících s úvěry (směrnice NPL)

ÚVOD

Konzultační materiál k tématu transpozice směrnice o správcích úvěru a obchodnících s úvěry (Directive on Credit servicers and Credit purchasers - Non-performing loans Directive (2018/0063A(COD), dále jen „směrnice NPL“) byl publikován na webových stránkách Ministerstva financí dne 2. 12. 2021. Odpovědi na veřejnou konzultaci bylo možné zasílat do 24. 1. 2022.

Do veřejné konzultace se zapojilo celkem osm subjektů. Odpovědi zaslali orgán dohledu, pět bank, dvě profesní sdružení. Došlé odpovědi zúčastněných respondentů využije Ministerstvo financí jako podklad při přípravě transpozičního zákona a rovněž budou sloužit jako podklad pro studii dopadů chystaného zákona.

Souhrn odpovědí je v následujícím vyhodnocení členěn podle otázek, v pořadí uvedeném ve veřejné konzultaci.

Otázka 1: Jak byste preferovali přistoupit k působnosti transpozičního zákona, měl by se zákon vztahovat i na jiné úvěry než ty poskytnuté bankou?

Podotázka 1.1 Zákon by se měl vztahovat pouze na bankovní úvěry: Ano/Ne

Tři respondenti odpověděli na uvedenou otázku „Ano“, čtyři respondenti „Ne“, jeden respondent neoznačil žádnou odpověď.

Podotázka 1.2 Zákon by se měl rozšířit na všechny spotřebitelské úvěry: Ano/Ne

Pět respondentů odpovědělo na uvedenou otázku „Ano“, tři respondenti odpověděli „Ne“.

Podotázka 1.3 Zákon by se měl rozšířit na jiné typy úvěru: Ano/Ne

Dva respondenti odpověděli na uvedenou otázku „Ano“, tři respondenti „Ne“, jeden respondent neoznačil žádnou odpověď.

Jako odůvodnění pro nerozšíření zákona na všechny spotřebitelské úvěry a jiné typy úvěru respondenti uváděli, že preferují minimální transpozici směrnice NPL a rozšíření právní úpravy by mohlo být kontraproduktivní. Respondenti zdůraznili i cíl směrnice, který je odlehčit bankám od nevýkonných úvěru, nikoliv regulovat obecně úpravu inkasa pohledávek.

Argumentem pro rozšíření zákona na spotřebitelské úvěry byla hlavně rovnost poskytovatelů spotřebitelských úvěrů.

Dva respondenti uvedli, že je vhodné rozšířit zákon na úvěry poskytované nebankovními subjekty. Jeden respondent odůvodnil rozšíření zákona na úvěry

poskytované nebankovními subjekty možným vznikem dvou trhů s NPL (jeden regulovaný na základě směrnice a druhý zcela neregulovaný).

Jeden respondent uvedl, že by se zákon měl rozšířit na jakýkoli úvěr poskytnutý podnikatelem v rámci jeho podnikatelské činnosti, a ve vztahu ke správcům úvěru doporučuje úpravu rozšířit také na všechny pohledávky bez ohledu na jejich původ a typ správy úvěru.

Otázka 2: Měla by Česká republika využít diskreci a vyjmout z působnosti zákona činnost některých právních profesí jako jsou advokáti, notáři, soudní exekutoři (viz čl. 2 odst. 6)?

Ve své odpovědi vyslovilo pět respondentů souhlas s využitím diskrece. Nejčastěji uváděným důvodem byla skutečnost, že právní profese jsou již dostatečně regulovány jinými stavovskými předpisy.

Tři respondenti vyslovili nesouhlas s využitím diskrece. Jako odůvodnění uváděli, že ani u osob vykonávajících právní profese není záruka odborných znalostí pro správu bankovních úvěrů, existenci možnosti střetu zájmů a dále podobnost osob vykonávajících právní profese s inkasními agenturami, pokud vykonávají mimosoudní vymáhání pohledávek.

Otázka 3: Měla by Česká republika využít diskreci a umožnit správci úvěru přijímat a držet peněžní prostředky od dlužníků?

Sedm respondentů uvedlo, že Česká republika by měla využít diskreci, jeden respondent uvedl, že nikoli.

Nejčastějším důvodem ve prospěch využití diskrece bylo zachování stávajícího stavu, který respondenti vnímají jako vyhovující.

Důvodem v neprospěch využití diskrece byla nákladnost řešení, horší srozumitelnost insolvenčního zákona a narušení principu rovnosti věřitelů.

Otázka 4: Existují důvody rozšířit povinnosti obchodníka s úvěry najmout si správce úvěru i na jiné bankovní úvěry než popsané výše? Důvody prosím případně uveďte.

Šest respondentů uvedlo, že takové důvody neexistují.

Dva respondenti odpověděli kladně a mezi takové důvody uvedli předpokládané vyšší kvalifikační nároky na administraci úvěrů v případě úvěrů poskytnutých velkým podnikům, kdy by měl správu úvěrů zajišťovat správce úvěru jako regulovaný

subjekt, a podporu kultivace inkasního trhu ideálně bez ohledu na osobu dlužníka, předmět vymáhání a důvod vzniku pohledávky.

Otázka 5: Měla by Česká republika využít diskrece spočívající v umožnění obchodníkům s úvěry najmout si pro účely správy úvěrových smluv fyzickou osobu, která nebude mít oprávnění pro správce úvěru?

Čtyři respondenti vyjádřili souhlas s využitím diskrece a tři respondenti vyjádřili nesouhlas s využitím diskrece. Jeden respondent nemá na tuto problematiku jednoznačný názor.

Otázka 6: Na základě jakého oprávnění by měla být tato fyzická osoba činná a měl by se na ni vztahovat dohled České národní banky?

Respondenti, kteří se k předchozí otázce vyjádřili kladně, shodně navrhli, aby oprávněním, na základě kterého by tato fyzická osoba měla být činná, bylo živnostenské oprávnění.

Dva respondenti jsou toho názoru, že na tyto osoby by se měl vztahovat dohled České národní banky.

Jeden respondent navrhl dohled ze strany živnostenského úřadu.

Jeden respondent uvedl, že by se na tyto osoby dohled České národní banky vztahovat neměl.

Otázka 7: Jaké povinnosti, které bude mít správce úvěru, by měly dopadat i na zmíněné fyzické osoby?

Jeden respondent uvedl, že po delší přechodnou dobu by na zmíněné fyzické osoby neměly dopadat žádné specifické povinnosti. Po skončení přechodné doby by na zmíněné fyzické osoby měly dopadat takové povinnosti, které musí v jednání (např. se spotřebitelem) dodržovat sám správce úvěru.

Jeden respondent navrhl rozsah povinností stanovit s ohledem na velikost spravovaného portfolia pohledávek, zejm. v souvislosti s informační povinností a povinností reportovat o spravovaných úvěrech.

Dva respondenti uvedli, že na zmíněné fyzické osoby by měly dopadat totožné povinnosti jako na správce úvěru.

Otázka 8: Jaké povinnosti dané vnitrostátním právem by dle Vašeho názoru mělo smysl přenést z obchodníka s úvěry na správce úvěru (nebo úvěrovou instituci či nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru)?

Čtyři respondenti uvedli, že nemá smysl zákonem přenést žádné povinnosti.

Jeden respondent uvedl, že by mělo smysl přenést všechny povinnosti.

Další respondenti uváděli např. povinnosti dle zákona o spotřebitelském úvěru a povinnosti, které obchodník s úvěry nebude schopen plnit v souvislosti s kvalifikačními požadavky, pokud budou na správce úvěru kladeny vyšší kvalifikační požadavky.

Otázka 9: Preferovali byste specifikaci opatření shovívavosti přímo v zákoně, nebo byste výběr konkrétních opatření ponechali na smluvní volnosti stran?

Pět respondentů preferuje ponechání výběru konkrétních opatření na smluvní volnosti stran.

Jeden respondent uvedl, že by zákon mohl obsahovat požadavek na věřitele ohledně shovívavosti a konkrétní naplnění pojmu shovívavost by mohlo být stanoveno prostřednictvím závazného doporučení regulátora, popř. podzákonným předpisem.

Jeden respondent preferuje demonstrativní výčet v zákoně.

Otázka 10: Jaká z uvedených opatření byste preferovali? Navrhli byste i jiná opatření, jaká?

Jeden respondent navrhl vypustit z uvedených opatření „změna druhu úvěru“ a „konsolidaci“.

Jeden respondent uvedl, že pokud by opatření shovívavosti měla být stanovena v zákoně, tak pouze v minimálním rozsahu (zbytek by měl být ponechán na smluvní volnosti), přičemž navrhuje vynechat opatření „změna druhu úvěru“ a „přepočet měny“.

Otázka 11: Souhlasíte s návrhem vytvořit nový zákon o správcích úvěru a obchodnících s úvěry, případně do jakého zákona byste doporučovali transpozici včlenit, nesouhlasíte-li se samostatným zákonem?

Sedm respondentů souhlasilo s návrhem vytvořit nový zákon o správcích úvěru a obchodnících s úvěry.

Jeden respondent uvedl, že v případě, že se úprava bude týkat pouze bankovních úvěrů, je dostatečné úpravu včlenit do zákona o bankách. Naopak pokud se úprava bude týkat i jiných typů úvěrů, souhlasí s vytvořením nového zákona.

ZÁVĚR

Ministerstvo financí získalo díky odpovědím na konzultaci podněty, které bude moci využít při přípravě transpozice směrnice NPL. Ministerstvo financí děkuje všem subjektům za účast ve veřejné konzultaci.